

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра етнології і археології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИРОБНИЧА МУЗЕЙНА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Історія та археологія»
Спеціальність 032 «Історія та археологія»
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
етнології і археології
протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Виробнича музейна практика
Викладач (-і)	Дрогобицька О.Я.
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-87
Е-mail викладача	oksana.drohobytska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год. самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	понеділок, вівторок, четвер з 15.00-17.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Виробнича музейна практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців освітнього рівня бакалавр спеціальності 032 «Історія та археологія» освітньої програми «Історія та археологія».</p> <p>Предмет – теоретичні та практичні питання науково-дослідницької та культурно-просвітницької роботи на базі музейних установ.</p> <p>Особливістю музейної практики є те, що в її процесі відбувається ознайомлення з усіма аспектами роботи у музеї, формуються уміння і навички, необхідні для підготовки і проведення екскурсії, формування тематичної експозиції тощо.</p> <p>Виробнича музейна практика проводиться згідно з графіком освітнього процесу в Університеті.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою музейної практики є перевірка, поглиблення та закріплення знань, отриманих здобувачами освіти у процесі навчання, набуття навичок дослідницької, практичної та організаційної роботи в галузі музейної справи, необхідних для науково-дослідницької та культурно-просвітницької діяльності випускників спеціальності 032 «Історія та археологія».</p> <p>Цілі виробничої музейної практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> – забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з науковою роботою у сфері музейної справи; – розвивати в практикантів уміння проводити дослідження з використанням сучасних методів і прийомів наукової діяльності; – виходячи з сучасних завдань і вимог до підготовки спеціалістів, виробити у студентів навички практичної дослідницької і наукової роботи. На цій основі розвивати у них прагнення до самоосвіти, систематичного набуття й поповнення знань; – формувати в майбутніх наукових співробітників вміння і навички, що сприяють розвиткові їхніх професійних якостей; – залучити студентів до активної громадської, культурно-просвітницької діяльності серед населення, популяризації виявлених музейних матеріалів, усвідомлення важливої ролі музеїв у науковому й культурному житті суспільства. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p style="text-align: center;"><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення</p>	

суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

СК1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

СК5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

СК6. Здатність використовувати різні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.

СК10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

СК12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки

ПРН9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.

ПРН10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	-
самостійна робота	90 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
VIII	032 «Історія та археологія»	4	Обов'язковий

Зміст практики.

1. Підготовчий етап (ознайомлення з порядком проходження практики; проведення настановчої наради та інструктажу з техніки безпеки; ознайомлення з графіком роботи музейної установи).

2. Основний (проведення ознайомлюючої екскурсії, ознайомлення з роботою відділів бази практики та розподіл по робочих місцях; аналіз науково-методичної літератури з вибраного напрямку, опрацювання музейних матеріалів з вибраної теми; підготовка та апробація тексту екскурсії; участь у наукових заходах музею; систематичне консультування з керівником практики).

3. Підсумковий.

Підготовка звітної документації, її захист і підсумкове оцінювання результатів практики.

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Оцінювання практики здійснюється з урахуванням усіх видів роботи за 100-бальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p> <p><i>«Зараховано»</i> (50-100 балів) ставиться студенту, який: у повному обсязі і на високому рівні виконав програму практики; звітна документація подана у встановлений термін без зауважень щодо її оформлення та змісту; відгук керівника позитивний; чіткі та розгорнуті відповіді на всі запитання учасників підсумкової конференції. При цьому допускаються несуттєві зауваження щодо змісту і оформлення звіту.</p> <p><i>«Не зараховано»</i> (1-49 балів) ставиться студенту, який: не виконав програму практики або виконав програму практики не в повному обсязі; звітна документація не представлена або оформлена недбало; характеристика студента, стосовно виконання вимог до даного виду практики виявилася негативною; у відповідях на запитання учасників підсумкової конференції студент припускається помилок; окремі або всі відповіді при захисті практики були незадовільними. Щодо такого студента кафедрою може бути прийнято рішення про повторне проходження практики.</p>							
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Перелік документації, яку студент подає на кафедру після завершення практики:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Індивідуальний графік проходження практики. 2. Щоденник практики. 3. Звіт про проходження музейної практики. 4. Текст екскурсії. 5. Тематико-експозиційний план. <p>Усі матеріали подаються у друкованому вигляді у форматі А4, шрифт Times New Roman 14. Уся звітна документація має бути оригінальною.</p> <table border="1" data-bbox="528 1536 1522 2049"> <thead> <tr> <th data-bbox="528 1536 703 1648">Вид діяльності</th> <th data-bbox="703 1536 807 1648">Кількість балів</th> <th data-bbox="807 1536 1522 1648">Критерії оцінювання</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="528 1648 703 2049">Звіт</td> <td data-bbox="703 1648 807 2049">9-10</td> <td data-bbox="807 1648 1522 2049">Студент здав у визначений термін правильно оформлену документацію. Здійснена підготовка чітко, логічно структурованого звіту, що відповідає вимогам оформлення звітної документації та включає самооцінку власної діяльності. У звіті відображена участь студента у фондовій, експозиційній та культурно-освітній роботі музею. Зазначено з якими методичними матеріалами ознайомився студент-практикант, які методи використав для підготовки тематико-експозиційного плану та тексту екскурсії.</td> </tr> </tbody> </table>		Вид діяльності	Кількість балів	Критерії оцінювання	Звіт	9-10	Студент здав у визначений термін правильно оформлену документацію. Здійснена підготовка чітко, логічно структурованого звіту, що відповідає вимогам оформлення звітної документації та включає самооцінку власної діяльності. У звіті відображена участь студента у фондовій, експозиційній та культурно-освітній роботі музею. Зазначено з якими методичними матеріалами ознайомився студент-практикант, які методи використав для підготовки тематико-експозиційного плану та тексту екскурсії.
Вид діяльності	Кількість балів	Критерії оцінювання						
Звіт	9-10	Студент здав у визначений термін правильно оформлену документацію. Здійснена підготовка чітко, логічно структурованого звіту, що відповідає вимогам оформлення звітної документації та включає самооцінку власної діяльності. У звіті відображена участь студента у фондовій, експозиційній та культурно-освітній роботі музею. Зазначено з якими методичними матеріалами ознайомився студент-практикант, які методи використав для підготовки тематико-експозиційного плану та тексту екскурсії.						

		7-8	Студент вчасно здав звіт, який відповідає вимогам оформлення звітної документації та включає самооцінку власної діяльності. У звіті відображена участь студента у фондовій, експозиційній та культурно-освітній роботі музею. Зазначено з якими методичними матеріалами ознайомився студент-практикант, які методи використав для підготовки тематико-експозиційного плану та тексту екскурсії. Однак у звіті містяться незначні помилки.
		5-6	Студент вчасно здав звіт, однак документ підготовлений формально. У ньому не відображена участь студента у фондовій, експозиційній та культурно-освітній роботі музею. У звіті не вказано з якими методичними матеріалами ознайомився студент-практикант, які методи використав для підготовки тематико-експозиційного плану та тексту екскурсії.
		1-4	Невчасно зданий звіт, який виконаний загалом невірно.
	Щоденник	18-20	Щоденник студента зданий вчасно. У ньому покроково відображено основні складові роботи практиканта під час музейної практики, а також труднощі, з якими доводилося стикатися. Студент детально описав методику виконання індивідуальних завдань та процес їхньої підготовки.
		14-17	Щоденник студента зданий вчасно, однак у ньому присутні незначні недоліки. Студент правильно виконав індивідуальні завдання, але процес їхньої підготовки недостатньо відображений у його щоденнику.
		9-13	Студент вчасно здав щоденник, однак у ньому присутні значні неточності та недоопрацювання.
		1-8	Невчасно зданий щоденник. Щоденник виконаний формально і містить тільки короткі записи про історію музею та розпорядок роботи у музеї.
	Текст екскурсії	18-20	Текст екскурсії виконаний без помилок. Студент виявив ґрунтовні знання з методики збору екскурсійного матеріалу та написання контрольного тексту. Правильно оформлено бібліографічний апарат до екскурсії. Текст цікавий, містить маловідому інформацію. При його підготовці використано новітні інформаційні технології, онлайн-ресурси.
		14-17	Текст екскурсії виконаний на належному рівні. Він цікавий і містить маловідому інформацію. При його підготовці використано новітні інформаційні технології, онлайн-ресурси. Однак текст містить незначні недоліки, помилки в оформленні бібліографічного апарату.
		9-13	Текст екскурсії містить суттєві недоліки, помилки

			в оформленні бібліографічного апарату. Текст опирається на загальновідомі матеріали і не включає цінної інформації. При підготовці завдання студент не проаналізував усю доступну наукову й методичну літературу.
		1-8	Студент формально підійшов до підготовки тексту екскурсії. Текст екскурсії має компліятивний характер і містить загальновідомі матеріали, вміщені у підручниках. Невірно оформлена бібліографія.
	Тематико-експозиційний план	9-10	Тематико-експозиційний план зданий вчасно і включає детальний опис усіх експонатів експозиції. У нього правильно заповнено усі структурні частини, вірно визначено зміст, тип і розміри експонатів.
		7-9	Тематико експозиційний план зданий вчасно, одна містить незначні помилки при визначення змісту, типу чи розмірів експонатів.
		5-6	Тематико-експозиційний план містить суттєві недоліки, включає менше 10 експонатів.
		1-4	Студент формально підійшов до виконання індивідуального завдання. Невчасно зданий тематико-експозиційний план, який виконаний загалом невірно.
	Оцінка за володіння методикою екскурсійної роботи	18-20	Студент на високому рівні володіє методикою екскурсійної роботи, вміє на практиці використовувати методичні прийоми підготовки і проведення екскурсій різних видів.
		14-17	Студент добре володіє методикою екскурсійної роботи, вміє на практиці використовувати методичні прийоми підготовки і проведення екскурсій різних видів, однак допускає незначні помилки.
		9-13	Студент посередньо володіє методикою екскурсійної роботи, вміє на практиці використовувати методичні прийоми підготовки і проведення екскурсій різних видів, однак допускає суттєві помилки.
		1-8	Студент погано володіє методикою екскурсійної роботи, формально підходить до застосування різних методичних прийомів підготовки та проведення екскурсії.
	Оцінка фахової підготовки	18-20	Студент на високому рівні володіє необхідними теоретичними знаннями з музейної справи і вміє їх застосувати на практиці.
		14-17	Студент добре володіє необхідними теоретичними знаннями з музейної справи і вміє їх застосувати на практиці.
		9-13	Студент посередньо володіє необхідними

		теоретичними та практичними знаннями з музейної справи, допускає серйозні помилки.
	1-8	Студент погано володіє необхідними теоретичними знаннями з музейної справи, не вміє застосовувати їх на практиці.

Семінарські заняття	-
---------------------	---

Умови допуску до підсумкового контролю	<p>У процесі проходження практики здійснюється контроль за її проведенням, який має на меті виявлення і усунення помилок студентів, а також надання їм необхідної допомоги у виконанні завдань практики. За результатами практики проводиться підсумкова нарада за участю студентів та викладачів кафедри з метою внесення пропозицій, спрямованих на покращення умов та підвищення якості проходження практики студентами.</p> <p>Підсумковий контроль здійснюється у формі захисту практики. До захисту практики допускаються студенти, які своєчасно і в повному обсязі виконали програму практики і надали в зазначені терміни всю звітну документацію. Захист практики включає письмовий та усний публічний звіт студента-практиканта. Усний звіт студента включає: розкриття цілей і завдань практики, опис виконаної роботи з кількісними та якісними характеристиками, висновки і пропозиції щодо змісту та організації практики, вдосконалення програми практики. Аналіз результатів практики проводиться за наступними критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обсяг виконаної роботи; - якість аналітичного звіту, висновків і пропозицій; - організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта; - своєчасність і якість подання звітної документації.
--	--

Підсумковий контроль	Важливою формою підсумкового контролю студентів за проходженням музейної практики є конференція, що проводиться по закінченню практики. При виставленні балів за захист оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до програми практики тощо.
----------------------	---

Вид контролю	Оцінка фахової підготовки	Оцінка за володіння методикою екскурсійної роботи	Звіт	Щоденник	Текст екскурсії	Тематико-експозиційний план	Разом
Максимальна кількість балів	20	20	10	20	20	10	100

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: перелік документів, які студент подає на кафедру після завершення музейної практики: індивідуальний графік практики; щоденник і звіт про проходження практики, текст екскурсії, тематико-експозиційний план. Усі матеріали подаються у друкованому вигляді у форматі А4, шрифт Times New Roman 14, інтервал 1,5.

Академічна доброчесність: Як викладач, так і студент, повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у

навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, виявів академічної недобросовісності викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять: музейна практика передбачає обов'язкове перебування студентів на базі практики. Активна участь у роботі музейної установи є необхідною умовою успішного складання заліку з практики.

Неформальна освіта: керівники практики заохочують участь здобувачів у вебінарах, науково-практичних семінарах, дистанційних курсах, присвячених музейній роботі. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Базова

1. Про музеї і музейну справу. Закон України. Прийнятий Верховною Радою України 29 червня 1995 року // Голос України. 1995. 15 серпня. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212 с. <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/525/1/%D0%93%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B0%D0%B9%20%D0%9E.%20%D0%9C%D1%83%D0%B7%D0%B5%D1%94%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>
3. Маньковська Р. Музейництво в Україні. Київ: Інститут історії України НАН України, 2000. 141 с.
4. Музеї Івано-Франківщини: Довідник. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2016. 128 с.
5. Основи історичного музеєзнавства: Навчально-методичний комплекс нормативного курсу. Укладач проф. О.В. Потильчак. К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. 57 с. Режим доступу: http://npu.edu.ua/!e-book/book/html/D/iio_kdsd_Osnovu%20myzeezn/60.html
6. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв: Навч. посіб. / П. Горішевський, М. Ковалів, В. Мельник, С. Оришко. Івано-Франківськ: Плай, 2005.
7. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М.Белікова, В. Зайцева. Запоріжжя, 2015. 180 с.
8. Хрящевська Л. Музеєзнавство та охорона культурної спадщини: Навчальний посібник для здобувачів закладів вищої освіти / автор-укладач Л.М. Хрящевська. Миколаїв: видавець Румянцева Г. В., 2023. 283 с.

Додаткова література

9. Дрогобицька О. Музейна практика в системі підготовки студентів спеціальності 32 «Історія та археологія» // Музейна педагогіка в науковій освіті: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25 листопада 2021 р. Київ: Національний центр «Мала академія наук України», 2021. Ч. 2. С. 29-32.
10. Дрогобицька О. Організація науково-дослідної роботи в музеях // Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2021 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 4–5 квітня 2022 р., м.

Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2022. С. 55-56.

11. Дрогобицька О. Роль музеїв «живої історії» у навчально-виховному процесі // Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 3–7 квітня 2023 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. С. 127 – 129.

12. Маньковська Р. Народне музейництво в громадянському суспільстві: історія і перспективи розвитку // Краєзнавство. 2008. Вип. 1. С. 138-144.: http://resource.history.org.ua/publ/kraj_2008_1_138

13. Маньковська Р. Музеологія як наукова галузь: сучасний дискурс та проблема теоретичного інтегрування // Краєзнавство. 2009. Вип. 3. С. 135-144.: http://resource.history.org.ua/publ/kraj_2009_3_135

14. Маньковська Р. Сучасні музейні комунікації та перспективи їх розвитку // Краєзнавство. 2013. Вип. 3. С. 75-84.

Інформаційні ресурси

<http://www.nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

<https://nlu.org.ua>-Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

<http://lib.pnu.edu.ua> - Наукова бібліотека ПНУ

Електронні ресурси музеїв:

<https://www.ifkm.if.ua/> – Івано-Франківський краєзнавчий музей

<https://pysanka.museum/>– Музей писанки (м. Коломия)

<https://hutsul.museum/> – Національний музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття

<https://lvivskansen.org/>– Музей народної архітектури і побуту у Львові імені Климентія Шептицького

www.metmuseum.org – Музей мистецтв Метрополітен (Нью-Йорк, США)

www.christusrex.org/www1/vaticano/0-Musei.html – Музеї Ватикана

www.moma.org – Музей Сучасного Мистецтва (Нью-Йорк, США)

Викладач

О.Я. Дрогобицька
ініціали, прізвище